

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री वैद्यनाथ उपाध्याय
माननीय न्यायाधीश श्री ज्ञानेन्द्र बहादुर कार्की
फैसला

०६९-RC-०१११

प्रदिप गिरीको जाहेरीले नेपाल सरकार-----१

वादी

विरुद्ध

बाजुरा जिल्ला कैलाशमाण्डौ गा.वि.स.वडा नं.६ बस्ने भरत गिरी-----१

प्रतिवादी

मुद्दा :- कर्तव्य ज्यान ।

शुरु फैसला गर्ने : माननीय जिल्ला न्यायाधीश श्री रामेश्वरनाथ अमात्य

बाजुरा जिल्ला अदालत ।

पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने : माननीय मुख्य-न्यायाधीश श्री खेमराज शर्मा

माननीय न्यायाधीश श्री थीरबहादुर कार्की

पुनरावेदन अदालत दिपायल ।

पुनरावेदन अदालत दिपायलको मिति २०६९।१२।१२ को फैसलाउपर न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १० बमोजिम साधकको रोहमा यस अदालतमा जाहेर भएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र ठहर यस प्रकार छ:-

मेरो भाई नवराज भन्ने प्रभु गिरी र म मिति २०६३।१०।४ गते साँझ अंदाजी ७ बजेको समयमा घरमा बसी रहेको अवस्थामा गाउँकै काका नाता पर्ने लक्ष्मण गिरी घरमा आई मेरो भाईलाई पुकार खान जाउँ भनी गाउँका नन्दे गिरीको पसलमा लगी सोको १०/१५ मिनेट पछि

भाई कराएको आवाज सुनी, कोसंग झगडा भएको रहेछ भनी जाँदा भजन गिरीसमेतका प्रतिवादीहरुले भाईलाई कुटपीट गरी राखेको अवस्थामा देखी किन कुटपीट गरेको भन्दा यसलाई पनि मार्नु पर्छ भनी मलाई समेत लेखेटेकाले म घरको छानामा लुकी बसेको थिएँ। मिति २०६३।१०।५ गते बिहान प्रहरीले भाईको लास कुरी रहेको छ भन्ने सुनेपछि भाईलाई मारेको थाहा पाएको हुँ। भाई नवराज भन्ने प्रभु गिरीलाई मार्ने उद्देश्यले योजना बनाई बोलाई लाठी ठुंगाको प्रयोग गरी कुटपीट गरी मार्ने भजन गिरी, हिमाल गिरी, गोविन्द गिरी, लक्ष्मण गिरी, पृथ्वी राज गिरी, रमेश गिरी, दर्शन गिरी, गोरखराज गिरी, शुभराज गिरी, सुरेन्द्र नाथ, भरत गिरी तथा कुटपीट गरी मार्नमा संलग्न अन्य भए निजहरु समेतलाई मुलकी ऐन ज्यानसम्बन्धी महल बमोजिम कारवाही गरी पाउँ भन्ने प्रदिप गिरीको जाहेरी दरखास्त।

जिल्ला बाजुरा कैलाशमाण्डौ गा.वि.स.वडा नं.६ गिरीबाडा गाउँमा पूर्वमा अंदाजी १० मिटर टाढा सेराबजारबाट कालापानी जाने मुलबाटोबाट १० मिटर टाढा गोरे गिरीको पश्चिममा १६ मिटर टाढा सिमलको रुख, उत्तरमा १२ मिटर टाढा भट्टेको रुख, दक्षिणमा नन्दलाल गिरीको गोठघर यति चार किल्लाभित्रको खेतमा गहुँ वाली छरेको गराहरु, वारदात भएको भनिएको स्थल। सो स्थलमा भट्टेको रुख उक्त रुखको उत्तरतिर १ मिटर टाढा कान्लामा आधा च्यालिएको र आधा इलाष्टिक भएको कट्टुको टुक्रा, उक्त टुक्राबाट १ मिटर ७० से.मी.टाढा पश्चिमतर्फ ६ इन्च लामो ठुंगाको टुकामा रातो रगत जस्तो लागि रातै देखिएको, उक्त ठुंगाबाट उत्तरतर्फ भुईँमा माटोमा रगत जस्तो रातो देखिएको, सो रुखबाट २५ फिट पश्चिम पूर्वमा १ फिट इन्च लामो बाँसको लठी, उक्त लठीमा पनि रातो रगत जस्तो छिटा देखिएको, भईँमा माटोमा रगत जस्तो रातो भएको माटो देखिन आएको, वरिपरि रहेका ४ वटा गहुँ छरेका गराहरुको गहुँ भाँचिएको, दक्षिणतर्फ तल जाँदा गरागराको कान्लातिर रगत जस्तो रातो लागि माटो रातो भएको, ठाउँ ठाउँमा घिसारे जस्तो दाग र रगत लागे जस्तो माटो तथा सो ठाउँबाट दक्षिणतर्फ गुह्यखोलाबाट दगडा खेत जाने सुख्खा कुलोमा तल्लो शरीर नाँगै, सानो कट्टुको टुक्रा पुष्ठाभन्दा तल रहेको माथिल्लो शरीरमा खैरो रंगको ज्याकेट लगाएको, बायाँ हातमाथि र दायाँ हात खुम्ची टाउकोमा छोएको, उत्तरतर्फ गोडीयानर दक्षिणतर्फ टाउको भईँ घोप्टो अवस्थामा मृतक प्रभुराज गिरीको लास रहेको भन्ने समेत व्यहोराको घटनास्थल प्रकृति मुचुल्का।

मृतकको बायाँ खुट्टाको नलीहाडमा २ इन्च गहिरो, १ इन्च लामो र डेढ इन्च लामो, १ इन्च गहिरो घाउ रहेको र नलीहाड भाँचिएको, टाउकोमा बायाँतर्फ कानभन्दा माथि ३ इन्च लामो घाउ

भई हड्डी देखिएको, पछाडितर्फ डेढ इन्च लामो घाउ भई हड्डी देखिएको, बायाँ हातको माझी औंलाको नङ उखेलिएको र रगतले कालो देखिन आएको, साप्राको पछाडितर्फ काला काला निला डाम देख्न आएको, दुबै खुट्टामा रगत लागी रातै भएको भन्ने समेत व्यहोराको लास जाँच प्रकृति मुचुल्का।

धार नभएको हतियारले टाउको फुटी मस्तिष्कमा रक्तश्राव भई मृत्यू भएको भन्ने शव परीक्षण प्रतिवेदन।

मिति २०६३।१०।४ गते म र भजन गिरी कुल्देवमाण्डौ गा.वि.स.वडा नं.७ बाजुगाडमा गएका फर्कि आउने क्रममा मोरै भन्ने स्थानमा पुग्दा गोविन्द गिरी, भजन गिरी, लक्ष्मण गिरी, सुरेन्द्र नाथ, गोरे गिरी, रमेश गिरी, भरत गिरी र प्रभू गिरी हामी ९ जना भेट भै नवराज भन्ने प्रभू गिरीले भजन गिरीको बुबा डम्बर गिरीलाई दिल्लीमा र गाउँमा कुटपीट गरेको, सोही कुटपीटको कारण निजको मृत्यू भएको, आफ्नै काका दर्शन गिरीको छोरीलाई भगाई लगेको तथा अरुसंग पनि झै-झगडा कुटपीट गर्ने हुँदा आज निजलाई कुटपीट गर्नु पर्छ, मार्नु पर्छ भन्ने सल्लाह भै बेलुका ७ बजेको समयमा लक्ष्मण गिरीलाई गाउँकै नन्दे गिरीको पसलमा निजलाई बोलाउन पठाई लक्ष्मण गिरी र प्रभु गिरी पसलभित्र गएका, हामीहरू पसल बाहिर उभिएका थियौं एकछिन पछि प्रेम गिरी भन्ने प्रभू गिरी पसलबाट बाहिर निस्कनासाथ भरत गिरी र गोरे गिरीले लाठी र साइकलको चैनले टाउकोमा हानेपछि निज सो स्थानबाट भागी तल जाँदा निजले भजन गिरीलाई खुकुरीले हानेपछि हामी जाहेरीमा उल्लेखित र बाँके गिरीको छोरा प्रभु गिरीसमेतले ढुङ्गाले कुटपीट गरेका हौं। मैले सिमलको लाठीले हानेको हुँ। पृथी गिरी घटनास्थलमा गएको निजले कुटपीट नगरेको र कुटपीट गर्नु हुँदैन भनी भनेको हो भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी गोविन्द गिरी र प्रतिवादी हिमाल गिरीको अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष भएको बयान।

मिति २०६३।१०।४ गते बेलुका भजन गिरी, गोविन्द गिरी, हिमाल गिरी, गोरे गिरी, भरत गिरी, सुरेन्द्र नाथ, रमेश गिरी, प्रभु गिरी र म समेत ९ जनाको मोरै बजारमा भेट भयो। घर फर्कने क्रममा संगै आयौं र बाटामा आज नवराज भन्ने प्रभु गिरीलाई कुटपीट गर्नु पर्छ, मार्नु पर्छ भनी सल्लाह भयो। मलाई तिमीले प्रभु गिरीलाई बोलाएर ल्याउनु भन्ने सल्लाहअनुसार बेलुकी अंदाजी ७ बजे मैले प्रभु गिरीलाई पुकार खान जाउँ भनी पसलमा बोलाई लैजाँदा अरु व्यक्तिहरू पसलको बाहिर उभिएका थिए। मृतक र म पसलभित्र गई पुकार किनी बाहिर आउँदा भरत गिरी र गोरे गिरीले निजलाई लाठी र साइकलको चैनले हान्दा निज भाग्न खोजेको र केही तल बसेको भजन

गिरीले निजलाई समात्न खोज्दा निजले भजन गिरीलाई खुकुरीले हानेपछि हामीहरु समेतले ढुङ्गा लाठीले हानी तल पुग्दा निज अशक्त अवस्थामा पल्टेको थियो। मैले पनि बाँसको डण्डाले दुई पटक हानेको हुँ। यसरी निजलाई लखेटी ढुङ्गा, लाठीले प्रहार गर्दा को-कसको चोट कहाँ लाग्यो थाहा भएन भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी लक्ष्मण गिरीको अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष भएको बयान।

मिति २०६३।१०।४ गते म र हिमाल गिरी काम विशेषले कुल्देवमाण्डौ गा.वि.स.वडा नं.७ बार्जुगाड गएका थियौं। बेलुकी ५:३० बजे मोरै बजारमा पुग्दा हाम्रै गाउँका लक्ष्मण गिरी, गोविन्द गिरी, हिमाल गिरी, भरत गिरी, सुरेन्द्र नाथ, रमेश गिरी, प्रभु गिरी र गोरे गिरी गरी हामी ९ जनाको भेट भयो। ६ बजेको समयमा घर आउँदा नवराज भन्ने प्रभु गिरी गाउँघरमा हामीहरुलाई कुटपीट गरी दादागिरी जमाउँछ आज सबै लागी कुटी मार्नु पर्छ भनी सल्लाह गर्नुभयो। सल्लाह अनुसार हामी पवी गिरीको पसलमा गई बस्यौं, लक्ष्मणले निज प्रभुलाई बोलाएर ल्यायो। पसलभित्रबाट प्रभु गिरी बाहिर निस्केपछि भरत र गोरे गिरीले निजको टाउकोमा साइकलको चेन र लाठीले हान्दा निज उक्त ठाउँबाट भाग्न खोजी तल आउँदा बाटोमा म पनि ढुकेर बसेको थिएँ, मैले निजलाई समात्दा निजले खुकुरी निकाली मेरो मुख तथा अन्य ठाउँमा हान्यो, सो समयमा कसैले ढुङ्गा र कसैले लाठीले हान्दा निज पुनः भागी तल पुग्दा एकदमै अशक्त भएपछि खुकुरी खोसेका हौं। जाहेरीमा उल्लेख भएका पृथी गिरी नगर भन्दै थिए, को-कसको चोटबाट निजको घाउ भएको थियो खुलाउन सकिदैन। मृतक बेहोस भई पल्टेपछि प्रभु गिरी, गोरख गिरीले खुट्टा बाँधी लक्ष्मण गिरी, गोविन्द गिरी, हिमाल गिरी र म प्रहरी चौकी मोरै गएका हौं भन्ने प्रतिवादी भजन गिरीको अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष भएको बयान।

मिति २०६३।१०।४ मा दिउँसो ३ बजे बार्जुगाडबाट घर फर्की आएपछि घरमा बसी रहेको अवस्थामा मृतकका बाबु आमा रुँदै गाली गर्दै घटनास्थलतर्फ जान लागेको अवस्थामा के भएको रहेछ भनी म पनि जाँदा सुरेन्द्र नाथ र मृतकका बाबु आमा झगडा गर्दाको अवस्थामा मैले किन झगडा कुटपीट गर्छौं भन्दा सुरेन्द्र नाथले मलाई लाठीले हानेको, म यता आएपछि सुरेन्द्रले मृतकका आमा बाबुलाई कुटपीट गरेको, सोभन्दा तल खेतमा गोरख गिरी, हिमाल गिरी, भजन गिरी, लक्ष्मण गिरी, गोविन्द गिरी, भरत गिरीसमेतका मानिसहरुले प्रभु गिरीलाई कुटपीट गरी राखेको देखेको हुँ। पछि मृतकका खुट्टा बाँधी राखेको अवस्थामा गोरख गिरीलाई देखेको हो। खुट्टा बाँधी कसेपछि दर्शन गिरीले मृतकले लगाएको कटु च्याती फालेको हो मैले कुटपीट गर्नु हुँदैन भनी

उल्लेखित व्यक्तिहरूलाई भनेपछि अरु सबै घरतर्फ लागेका र सुरेन्द्र नाथ र भरत गिरी अन्तिममा लागेका हुन। मृतक नवराज भन्ने प्रभु गिरीको मृत्यु म बाहेक जाहेरीमा उल्लेख भएका व्यक्तिहरू समेतको कुटपीटबाट भएको हो भन्ने समेत व्यहोराको पृथ्वीराज गिरीको अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष भएको बयान।

मिति २०६३।१०।४ मा बाजुगाड गएको फर्केर आउँदा मौरै बजारमा भजन गिरी, सुरेन्द्र नाथ, लक्ष्मण गिरी, गोविन्द गिरी, प्रभु गिरी, हिमाल गिरी, भरत गिरी, गोरे गिरीसमेत गरी हामी ९ जनाको भेट भई नवराज भन्ने प्रभु गिरीले मेरा बुबा आमालाई कुटपीट गरेको, मेरा सहोदर जेठा बुबाको छोरा दाजु भएर मेरी दिदीसंग विवाह गरी भारतमा लगी बेपत्ता पारेकोले निजलाई कुटी मार्ने सल्लाह गरी लक्ष्मण गिरीलाई निज प्रभु भन्ने नवराज गिरीलाई पसलमा बोलाउन लगाई हामीहरू पसलको वरिपरि बसेका हौं। प्रेम र लक्ष्मण आई पसलबाट पुकार किनी बाहिर आउँदा पसलको केही अगाडि बसेका गोरे र भरतले निजलाई लाठी र साइकलको चैनले हानेपछि निज घरतर्फ जान भनी तल भागेर जाँदा भजन गिरीले निजलाई समात्दा निजले खुकुरी निकाली भजन गिरीलाई हिकोउँदा हामी सबैले ठुंगा र लाठीले हानेका हौं। त्यहाँबाट हामीले लखेट्दै तलतिर भगायौं। खुट्टा भाँचिएर हो या किन हो खेतमा लरबराउँदै गएको हो। पृथ्वी गिरीले सबैलाई नगर भन्दै थियो, जोगी भन्ने शुभराज गिरीलाई घटनास्थलामा देखेन। मेरा बुबा दर्शन गिरीले मेरी छोरीसंग अनुचित व्यवहार गर्ने पापी भनी निजको कट्टु च्यातेको हो र कुटपीट पनि गरेको हो भन्ने प्रतिवादी रमेश गिरीको अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष भएको बयान।

मिति २०६३।१०।४ गते दिउँसो घरभन्दा माथि रहेको नन्द गिरीको छानो मर्मत गर्न गएको, बेलुकी ६ बजे घरमा आई चिया खाई दिसा गर्न गएको बेलाम घरभन्दा तल झगडा गरेको आवाज सुनेपछि मेरी श्रीमतीले हाम्रो छोरासंग कसैले झगडा गन्यो कि तपाईं जानुहोस् भनी भन्दा एक हातमा टर्च र अर्को हातमा बाँसको डण्डा समाती घटनास्थल पुग्दा मृतकका बाबु भक्त गिरी बाटोमा कुटाई खाई घोप्टो अवस्थामा थियो, तल खेतमा मृतक नवराज भन्ने प्रभु गिरी पल्टिएको अवस्थामा देखी मैले बल्ल बहिनीको पाप लाग्यो भन्दै मेरो हातमा भएको डण्डाले हानेको र निजले लगाएको कट्टु च्यातेको हुँ। म घटनास्थलमा पुग्दा जाहेरीमा उल्लेखित प्रभु गिरीसमेतले कुटपीट गर्दै खुट्टा बाँधी राखेको अवस्थामा थियो। निजको टाउको फुटाली टाउकोबाट रगत बगी राखेकोले को कसको चोटले हो देखिन। निज मृतक मेरो सहोदर दाईको छोरा भए पनि मेरो छोरीको गर्भ राखी

घरबाट भगाई भारत लगी बिवाह समेत गरेको कारण निजसंग मेरो पहिले देखि रिसइवी भएकोले घइते अवस्थामा पनि कुटेको हुँ भन्ने प्रतिवादी दर्शन गिरीको अनुसन्धान अधिकारी समक्ष भएको बयान।

मिति २०६३।१०।४ गते बार्जुगाड गएको, बेलुका ५.३० बजे मोरै बजारमा म लगायत ९ जनाको भेट भै आज नवराज भन्ने प्रभु गिरी घरमा आएको छ। निजलाई मार्नु पर्छ भन्ने सल्लाह भई लक्ष्मण गिरीलाई निज प्रभु गिरीलाई पवी गिरीको पसलमा बोलाउन पठाई हामीहरु पसलमा गयौं। लक्ष्मण गिरीले निज प्रभु गिरीलाई बोलाई दुबै पसलभित्र गए, पसलमा पुकार किनी बाहिर निस्केपछि भरत गिरीले लठ्ठीले हान्यो, मैले पनि मुड्कीले हान्दा निज आफ्नो घरतर्फ दौडी जाँदा बाटोमा ठुकी बसेका भजन गिरीले समाउन खोज्दा मृतकले खुकुरी निकाली भजन गिरीलाई हान्दा निजको मुखमा लाग्यो र हामीहरुले कसैले ढुंगा कसैले लाठीले हान्यौं, निज भागी तलतिर दौडिन लाग्दा साइकलको चैनले ४।५ पटक हानेको हुँ। निजलाई लखेट्दै घटनास्थलमा पुग्दा निज ढली लरबराउँदै घटनास्थलमा पुग्यो, सो अवस्थामा निजको खुट्टा भाँचिएको हुनुपर्छ। त्यसपछि मैले निजको खुट्टा बाँधें। पृथ्वी गिरीले हामीलाई कुटपीट गर्नु हुँदैन, नगर भनेका थिए र निजले कुटपीट गरेको मैले देखिन। सल्लाह गर्ने हामी ९ जना बाहेक दर्शन गिरी र जोगी गिरी पनि थिए भन्ने सुनेको हुँ। दर्शन गिरीलाई बाँसको लठ्ठीले कुट्ने र कट्टु च्यात्ने गरेको देखेको थिएँ। जोगी गिरीलाई मैले देखिन, जाहेरीमा उल्लेख नभएको मेरा भाई प्रभु गिरीले पनि कुटपीट गरेको हो, हामी सबैको कुटाईबाट नवराज भन्ने प्रभु गिरीको मृत्यु भएको हो भन्ने गोरे भन्ने गोरखा राज गिरीको अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष भएको बयान।

मिति २०६३।१०।४ बार्जुगाड गएको, बेलुका घर फर्कने क्रममा म लगायत ९ जनाको भेट भयो। बाटोमा बाटेगडा भन्ने गाउँमा पुगेपछि नवराज भन्ने प्रभु गिरी घरमा आएको छ, त्यसलाई कुटपीट गर्नुपर्छ भन्ने सल्लाह भएपछि निजलाई बोलाउन लक्ष्मण गिरीलाई पठाएका दुबैजना पसलमा आई पसलभित्र गए एकछिनपछि प्रभु गिरी पसलबाट बाहिर आउनासाथ भरत गिरीले हातमा बोकेको लठ्ठीले निजलाई हानेपछि निज सो स्थानबाट तल भाग्न खोज्दा भजन गिरीले निजलाई समात्र लाग्दा भजन गिरीलाई खुकुरीले हानेपछि हामी सबैले लाठी ढुंगाले हान्दै तल खेतमा लखेट्दा खेतमा लडीबडी गर्दाको अवस्थामा म समेतका मानिसहरुले निजलाई बाँधीसकेपछि मैले उक्त रस्सी रुखमा झुण्डाउन खोज्दा अरुले नगर भनेपछि ढुंगामा बाँधेर छोडेका हौं। जाहेरीमा उल्लेखित पृथ्वीराज गिरी

बाहेक हामी सबैको कुटपीटबाट निजको मृत्यू भएको हो। मैले रिठाको लठ्ठीले कुटपीट गरेको हुँ। जोगी भन्ने शुभराज गिरी उक्त घटनास्थलमा थिएन। को कसले तल फाल्यो वा आफैं बाँच्छु कि भनी घिसी तल गयो थाहा छैन भन्ने प्रभुराज गिरीको अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष भएको बयान।

मिति २०६३।१०।४ गते म मौरै बजारमा गई दिनभर क्यारेमबोर्ड खेली बेलुका ७:३० बजे घरमा पुग्दा घटनास्थलतर्फ धेरै मानिस कराएको आवाज सुनी टर्च लाइट बोकी जाँदा राम गिरीको घरमा पुग्दा निजको छोरी आँगनमा रुन लागेकी देखी निजलाई घरभित्र लगी सम्झाउँदा राम गिरी पनि आएका, गोरख गिरीसमेतका मानिसले नवराज भन्ने प्रभु गिरीलाई कुटपीट गरी रहेका छन् भन्ने थाहापाई नगर भनी भन्न गएको थिएँ, तिमी मेरो घर नबस गई हाल भनी निजले भन्दा म बाहिर आएँ। निजको घरको आँगनबाट हेर्दा कुटपीट गरेको आवाज आइरहेको थियो। गोरख गिरीले यसलाई अधमर्दो गरी रस्सीले बाँधी जानु पर्छ भनेको, नवराज भन्ने प्रभु गिरीले दाई बचाउनुहोस् भन्ने आवाज सुनेको थिएँ। मृतक नवराज भन्ने प्रभु गिरीलाई गोरख गिरीसमेतका १० जनाले कुटपीट गरेको भन्ने निजहरुकै मुखबाट सुनी थाहा पाएको हुँ। भजन गिरीसमेत प्रहरी चौकी मौरैमा गई प्रहरी साथमा लिई आएपछि प्रहरीले मलाई पनि नवराज भन्ने प्रभु गिरीको घरमा लगी गएपछि निजको आँगनमा उभिएकी मृतककी दिदीले देखेको, राति प्रहरी मृतकको घर नजिक दर्शन गिरीको घरमा बसेका र म पनि सोही घरमा बसें, पुनः बिहान पनि मलाई देखेकाले मेरो पनि कुटपीट गरी मार्नेमा सहभागिता होला भनी किटानी जाहेरी दिएका होला भन्ने जोगी भन्ने शुभराज गिरीको अनुसन्धान अधिकारीसमक्ष भएको बयान।

मिति २०६३।१०।४ गते साँझ नवराज भन्ने प्रभु गिरीसमेत हामीहरु घरभित्र बसिरहेको अवस्थामा गाउँका लक्ष्मण गिरी आई प्रभु गिरीलाई पुकार खान जाउँ भनी घरबाट बोलाई पसलमा लगेको, एकछिन पछि प्रभु गिरी कराएको र लाठीको आवाज सुनेपछि मृतकका बुबा, आमा र दाई प्रदिप गिरीसमेत त्यसतर्फ गएका बाटोमा गोरे गिरीसमेतका मानिसहरुले बुबा आमालाई समेत कुटपीट गरेका र प्रदिप गिरीलाई लखेटेकाले हामी घर परिवार लुकी छिपी बसेका हौं। मिति २०६३।१०।५ गते नवराज भन्ने प्रभु गिरी कहाँ गयो भनी खोजतलास गर्दा निजलाई मारेर फालेको छ भन्ने सुनेपछि थाहा पाएका हौं, लक्ष्मण गिरीसमेतका व्यक्तिहरुले पूर्वयोजना बनाई कुटपीट गरी मारी फालेको हो भन्ने समेत व्यहोराको आशानाथ, भक्त गिरी, सरस्वती गिरी, पुनीदेवी गिरीको मौकामा भएको एकै व्यहोराको कागज।

मिति २०६३।१०।४ गते बेलुका ६:३० बजे भैंसी दुहुन भनी पसल बन्द गरी घर गएकी थिएँ। एकछिनपछि बाँके गिरीको छोरा प्रभु गिरी मेरो घरमा आई चुरोट मागेकोले पसलमा आउँदा धेरैजना थिए। अँध्यारो भएकोले चित्र सकिन। प्रभुले चुरोट किनेपछि रमेश गिरी, भजन गिरी, हिमाल गिरी, गोविन्द गिरी, गोरे गिरी भित्र गई बसे अन्तिममा लक्ष्मण र मृतक नवराज भन्ने प्रभु गिरी भित्र आए। मृतक प्रभु गिरीले मिश्री किन्यो र सबैलाई एउटा-एउटा बाँड्यो, आफ्नो लागि पुकार किनेपछि घरबाट छोराले भाई रोयो भनी डाँकेका हुँदा सबै बाहिर जानुहोस् म घर जान्छु भन्दा निजहरु बाहिर निस्के र म पसल बन्द गर्न लाग्दा सबैजना पसलको आँगनमा होहल्ला गर्दै तलतिर गए साथी भाइमा मजाक गरे होलान भनी वास्ता गरिन। तत्काल पसलभित्र कुनैले कसैलाई खुकुरी हानेन। घर गएको एकछिनपछि नवराज भन्ने प्रभु गिरीलाई कुटपीट गरी तल फालेको छ भन्ने कुरा सुनें। हाल गाउँघरबाट लक्ष्मण, गोरे, गोविन्द, हिमाल, भजन, रमेशसमेतका मानिसहरुले कुटपीट गरेको, उनीहरुकै कुटपीटबाट नवराज भन्ने प्रभु गिरीको मृत्यु भएको भन्ने सुनेकी हुँ भन्ने पवी गिरीको मौकामा भएको कागज।

मृतक नवराज भन्ने प्रभु गिरीलाई कुटपीट गर्न प्रयोग भएको गोरे भन्ने गोरखराज गिरीले बयानमा लेखाएको साइकलको चैन घर खानतलासी गर्दा फेला नपरेको भन्ने खान तलासी मुचुल्का।

मिति २०६३।१०।४ को बेलुका भएको झगडा सम्बन्धमा थाहा भएन। भोलिपल्ट नवराज भन्ने प्रभु गिरी तल कुलोमा मृत अवस्थामा छ भन्ने कुरा सुनी थाहा पाएको हो निजलाई जाहेरी दरखास्तमा उल्लेखित मानिसहरुले कुटपीट गरेको भन्ने सुनेको हुँ सोही चोटबाट निजको मृत्यु भएकोमा विश्वास लाग्छ भन्ने गोरे गिरीको बयान।

मिति २०६३।१०।४ को बेलुका भजन गिरीसमेतका १०।१२ जनाले नवराज भन्ने प्रभु गिरीसँग झगडा भई निजलाई कुटपीट गरेको छ भजन गिरीलाई पनि चोट लागेको छ भन्ने नन्दलाल गिरीबाट सुनेको हुँ। अर्को दिन बिहान ८.३० बजे जयराम गिरीले कुलोमा लास छ भन्दा प्रहरीसँग म पनि उक्त ठाउँमा गएको हुँ। मृतकको मृत्यु जाहेरी दरखास्तमा उल्लेखित मानिसहरुको चोटबाट भएकोमा विश्वास लाग्छ भन्ने धन गिरीको मौकामा भएको कागज।

मिति २०६३।१०।४ गते राति भएको झगडा सम्बन्धमा केही थाहा पाएन। भोलिपल्ट बिहान ८ बजे घरबाट छाना जाने क्रममा कुलोमा घोप्टो अवस्थामा नवराज भन्ने प्रभु गिरीको लाश

देखेकी हुँ। मृतकसंग गाउँका भजन गिरीसमेतको झगडा भएको भन्ने कुरा सुनी थाहा पाएकी हुँ। निजहरूको कुटपीटबाट नवराज भन्ने प्रभु गिरीको मृत्यू भएको हो भन्ने पारुदेवी गिरीको कागज।

मिति २०६३।१०।४ गते बेलुका पसलमा झगडा भएको छ भनी सुन्दा अंदाजी ८ बजेको समयमा शालिभान गिरीको घरमा आउँदा मृतकको आँगनमा भजन गिरीसमेतका मानिसहरू उभिएको देखेको हुँ। भजन गिरीको मुख र हातबाट रगत बगेको देखी के भएको हो भन्दा नवराज भन्ने प्रभु गिरीले खुकुरीले हानेको भनेको थिए। पछि निजहरू चारजना प्रहरी चौकी मोरै गएका, म आफ्नो घरमा गई सुतेको, अर्को दिन नवराज भन्ने प्रभु गिरीको लाश तल छ भन्ने सुनी थाहा पाएको हुँ। निज मृतकको मृत्यू भजन गिरीसमेत मानिसहरूको कुटाईबाट भएको हुनुपर्छ भन्ने नन्दलाल गिरीको मौकामा भएको कागज।

मिति २०६३।१०।४ गतेका बेलुका भएको झगडाको सम्बन्धमा थाहा छैन। त्यसको अर्को दिन बिहान नवराज भन्ने प्रभु गिरी तल कुलोमा मृत अवस्थामा छ भन्ने सुनी थाहा पाएको हो। भजन गिरीसमेतका व्यक्तिहरूकोसंग निजको झगडा भएको भन्ने समेत सुनेको हुँ, निजको मृत्यू सोही कुटपीटबाट भएको जस्तो लाग्छ भन्ने समेत व्यहोराको गोरखराज गिरी, गोकुल गिरी र जले गिरीको एकै व्यहोराको कागज।

मिति २०६३।१०।४ गते बेलुका खान खाई ओछ्यान लगाई राखेको अवस्थामा घरभन्दा दक्षिण पश्चिमतर्फ झगडा भएको हल्ला सुनी के भएको रहेछ भनी हेर्न जाँदा कुटपीट भइरहेको आवाज सुनी मैले के हो कसलाई कुटपीट गर्छौं भन्दा गोरखराज गिरीले तँ यहाँबाट गई हाल नत्र तलाई पनि कुटपीट गर्छौं भनेपछि म डरले आफ्नो घर आउन लाग्दा पृथ्वीराज गिरी पनि झगडा कुटपीट नगर भन्दै थियो। म घरमा पुग्दा मेरो घरभित्र जोगी भन्ने शुभराज गिरी बसेको अवस्थामा देखेको हुँ पछि मैले उसलाई तिमी गई हाल भन्दा निज मेरो घरबाट बाहिर गएको हो, कहाँ गयो थाहा भएन अर्को दिन ९ बजे नवराज भन्ने प्रभु गिरीको लाश छ भन्ने सुनेपछि घटनास्थलमा गएको थिएँ। पछि बुझ्दा भजन गिरीसमेतका मानिससंग मृतकको झगडा कुटपीट भएको सोही कुटपीटबाट निजको मृत्यू भएको हुनुपर्छ भन्ने राम गिरीको कागज।

नवराज भन्ने प्रभु गिरीलाई लक्ष्मण गिरीसमेतका ११ जनाले कुटपीट गरी मारी फालेकोमा विश्वास लाग्छ भन्ने समेत व्यहोराको गोरखराज गिरीसमेत व्यक्तिहरूको वस्तुस्थिति मुचुल्का।

पृथ्वीराज गिरी, रमेश गिरी, दर्शन गिरी, गोरखराज गिरी, शुभराज सुरेन्द्रनाथ, भरत गिरीमेतले योजना बनाई लाठी हुंगाले कुटपीट गरेको भन्ने किटानी जाहेरी, लाश जाँच प्रकृति मुचुल्का, धार नभएको हतियारले टाउको फुटी मस्तिष्कमा रक्तश्राव भै मृत्यू भएको शव परीक्षण प्रतिवेदन। मृतकलाई भजन गिरी, हिमाल गिरी, गोविन्द गिरी, लक्ष्मण गिरी, रमेश गिरी, गोरखराज गिरी, प्रभु गिरी, सुरेन्द्र नाथ र भरत गिरीसमेतका हामी ९ जनाले कुटपीट गरी अशक्त भएपछि खुट्टामा बाँधेर गहुँ वारीमा फालेका हौं। हाम्रो कुटाईको कारण निजको मृत्यू भएको हो, पृथ्वीराज गिरीले कुटपीट गरेको होइन भन्ने प्रतिवादीहरूको बयान, म बाहेक अन्य प्रतिवादीहरूको कुटाईबाट मृतकको मृत्यू भएको हो भन्ने प्रतिवादी पृथ्वीराज गिरीको बयान समेतबाट उल्लिखित ११ जनाले मृतकलाई कुटपीट गरी मारेका हुन भन्ने पारु देवी गिरीमेतको कागज र वस्तुस्थिति मुचुल्का समेतबाट प्रतिवादीहरूको कुटपीटबाट मृतकको मृत्यू भएको पुष्टी भएको हुँदा प्रतिवादीहरू भजन गिरी, हिमाल गिरी, गोविन्द गिरी, लक्ष्मण गिरी, रमेश गिरी, गोरख राज गिरी, प्रभु गिरी, सुरेन्द्र नाथ, भरत गिरीसमेतले मृतकलाई बोलाई कुटपीट गरी सोही कारणले मृतकको मृत्यू भएकोले निजहरूलाई मुलुकी ऐन ज्यानसम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम प्रतिवादी शुभराज गिरीले आफूले मृतकलाई कुटपीट नगरे पनि अन्य प्रतिवादीहरूले कुटपीट गर्दा हेरी बसकोले निजलाई ऐजन महलको १७(३) नं. बमोजिम र प्रतिवादी पृथ्वीराज गिरीले आफूले कुटपीट नगरेको र अरुलाई कुटपीट नगर भनी सम्झाएको तर खुट्टा बाँधी गहुँ वारीमा घाइते अवस्थामा रहेका मृतकलाई सहयोग नगरी छोडी गएकोले निजालाई ऐ महलको १९ नं. बमोजिम सजाय हुनु पर्छ भन्ने अभियोग माग दावी।

मृतकले मेरो सहोदर बहिनीलाई भगाई विवाह गरेको थियो। गाउँघरमा कुटपीट गर्ने गथ्र्यौं। मलाई भारत दिल्लीमा हुँदा मेरो रु.८,०००।- जबरजस्ती लिएको थियो र मलाई कुटपीट गरेको थियो। म भारतबाट यहि माघ १ गते घरमा आई पुगेपछि मैले गाउँघरमा मृतक प्रभु गिरीले म माथि गरेको अत्याचारको विषयमा सबैसंग भनेपछि यसलाई समाती प्रहरीमा बुझाउनु पर्छ भनी भजन गिरी, हिमाल गिरी, लक्ष्मण गिरी, प्रभु गिरी, भरत गिरी, सुरेन्द्र नाथ, गोविन्द र म समेतले सल्लाह गरेका थियौं। साँझ करिव ७ बजे लक्ष्मण गिरीले बोलाई पसलमा ल्यायो। मृतकलाई छोप्नलाई प्रयास गर्नुभयो मृतकले खुकुरीले भजन गिरीलाई हान्यो र अरुलाई पनि हान्ने प्रयास गर्दै थियो। त्यहाँ भएका सबैले लाठीले हानेका हुन राति अँध्यारो भएकाले क-कसले कसरी हाने म भन्न सकिदैन। मैले बाँसको लाठीले २ पटक मृतकको पिठ्युँमा हानेको हुँ। त्यसपछि सबैले मृतकलाई समाती डोरीले

बाँधी छाडेका थियौं। मृतकलाई पहिले गोरे गिरीले साइकलको चैनले र भरत गिरीले लाठीले टाउकोमा हानेको हो। खेतमा प्रभु गिरीको मृत्यू भएको अवस्थामा फेला परेको हो। हाम्रो मृतकलाई मान्ने उद्देश्य थिएन, मृतकको कुकर्मको कारण नै निजको मृत्यू भएको हो भन्ने प्रतिवादी रमेश गिरीले शुरु अदालतमा गरेको बयान।

गोविन्द, हिमाल, गोरख, भजन, प्रभुराज, भरत, सुरेन्द्रनाथ, रमेश गिरीसँग भेट भयो, बेलुकी करिब ६ बजेतिर सबै जनाको सल्लाहले मृतक नवराज भन्ने प्रभु गिरीलाई बोलाउन गै नन्दे गिरीको दोकानमा बोलाई ल्याएको हुँ। मृतकलाई चेतावनी स्वरूप कुटपीट गर्नु पर्छ भनी हामीहरूले सल्लाह गरेकाले मृतक दोकानबाट बाहिर निस्किरहेको बेला भरत गिरी, गोविन्द गिरीले साइकलको चैनले हानेको हो। मृतक भागेर तल गएको र सबैले लेखेटी जाँदा मृतकले खुकुरी प्रहार गरी भजन गिरीको हात पिठ्युँ र मुखमा चोट लाग्यो। पछि मानिस पुगी लेखेट्दा खेतमा छोपी मृतकका खुट्टा बाँधी कसेपछि भजन गिरीको रगत नरोकिएकोले अस्पताल लिई गएको प्रहरीलाई जानकारी दिन भजन, हिमाल, गोविन्द म लक्ष्मण गएका हौं। हामी चौकीमा जाँदा मृतकको मृत्यू भएको थिएन। लखेट्दै आउने व्यक्ति हामी, हिमाल, गोविन्द र म लक्ष्मण हौं। पछि मृतकलाई बाँधेको ठाउँबाट तल खुट्टा फुकाएको अवस्थामा थियो भन्ने प्रतिवादी लक्ष्मण गिरीले शुरु अदालतमा गरेको बयान।

हामी दोकानमा बसी रहेको अवस्थामा लक्ष्मण गिरीले मृतक प्रभु गिरीलाई बेलार ल्याई बाहिर अरु उभिएको अवस्थामा भरत गिरीले र गोरखराज गिरीले मृतकको टाउकोमा लाठीले हानेर मृतक भाग्ने अवस्था भजन गिरीले समात्दा मृतकले भजन गिरीलाई खुकुरीले हान्दा भजन कराउँदा म, लक्ष्मण गिरी, गोरखराज गिरी लगायतका मानिसहरूले लखेट्दै मृतकलाई समाती सबैले १, २ चोट हानी खेतमा बाँधी राखेको र गोविन्द गिरी, भजन गिरी, लक्ष्मण गिरीले प्रहरी चौकी तोलीमा प्रहरी बोलाई झगडा भएको ठाउँमा जाँदा मृतक फेला नपर्दा निजको घरमा गई सोधपुछ गर्दा घरमा ढोका नखोलेपछि रातभरी त्यहीँ बसी दोस्रो दिन लडाईँ भएको १५० मिटर तल फेला परेको हो। हाम्रो निजलाई मान्ने उद्देश्य नभई कुटपीट गर्ने योजना बनाएका हौं। कुटपीटमा गोरख गिरी, लक्ष्मण गिरी, प्रभु गिरी, गोविन्द गिरी, भरत गिरी, सुरेन्द्र नाथ, म हिमाल गिरीको संलग्न रहेको छ भन्ने समेतको प्रतिवादी हिमाल गिरी र गोरखराज गिरीले शुरु अदालतमा गरेको बयान।

मृतकको मृत्यू के कसरी भयो मैले देखिन। भजन गिरीको मुखबाट रगत आएको देखेको हुँ। प्रहरी हिरासतमा आएपछि मात्र हिमाल गिरी, भजन गिरी, गोविन्द गिरी, लक्ष्मण गिरी, गोरख गिरी,

प्रभु गिरी, दर्शन गिरी, रमेश गिरी, भरत गिरी, सुरेन्द्र नाथले मृतकलाई कुटपीट गरी मारेको भन्ने थाहा पाएको हुँ। प्रतिवादीहरुसंगै म बिहान बेलुकी गएको शंकामा मेरो नाउँ पनि दिएका हुन तर उक्त घटनामा मेरो कुनै संलग्नता छैन भन्ने प्रतिवादी शुभराज गिरीले शुरू अदालतमा गरेको बयान।

म झगडा भएको आवाज सुनी गाउँको तलतिर जाँदा प्रभुराज गिरी खेतमा लडेको थियो। कसको चोटले हो मलाई थाहा छैन। निजको खुट्टा गोरखराज गिरीले बाँधी रहेको थियो। म त्यहाँ पुगी मेरो छोरीलाई बिहे गर्ने अपराधी भनी मैले पनि कुटेको र कट्टु पनि च्यातेको हुँ। निजलाई मार्ने मसँग कसैको सल्लाह भएको थिएन। रिस थाप्न नसकी हानेको हुँ। त्यस ठाउँमा प्रतिवादी गोरख गिरी, भजन गिरी, प्रभु गिरी, सुरेन्द्र नाथ, पृथ्वी गिरीहरु थिए भन्ने मसेत व्यहोराको प्रतिवादी दर्शन गिरीले शुरू अदालतमा गरेको बयान।

मृतक प्रभु गिरी, नन्दे गिरीको दोकानमा बसीरहेको बेला प्रतिवादी गोरख गिरी र भरत गिरीले साईकलको सिक्री र डण्डाले मृतकको टाउकोमा हिरकाई मृतकले मलाई खुकुरीले हान्दा चोट लागि पल्टीएको बेला अन्य प्रतिवादीहरु पुगी छुट्याई मृतकलाई लखेटी खेततिर लागेका र खेतमा छोपी दर्शन गिरी, सुरेन्द्र नाथ, लक्ष्मण गिरी, प्रभुराज गिरी, गोरख गिरी, गोविन्द गिरी, रमेश गिरी, भरत गिरीले निजलाई कुटपीट गरी खुट्टामा बाँधी खेतमा राखेर आई तोली प्रहरीलाई खबर गरेका हौं। मार्ने उद्देश्यले नभई प्रहरीमा बुझाउने उद्देश्यले कुटपीट गरेका हौं भन्ने भजन गिरीको शुरू अदालतमा गरेको बयान।

मृतक प्रभु गिरी दोकानमा बसिरहेको बेला प्रतिवादी गोरख गिरीले मृतकको टाउकोमा र भरत गिरीले डण्डाले हिरकाउँदा मृतक भागी भजन गिरीलाई खुकुरीले प्रहार गर्न लाग्दा हिमाल गिरी, लक्ष्मण गिरी, गोरे गिरी, गोविन्द गिरी, रमेश गिरी, सुरेन्द्र नाथ र म समेतले मृतलाई छोपी कुटपीट गरी खुट्टा बाँधी छोडी तोली चौकीमा खबर गरेका हौं। मार्ने उद्देश्यले कुटपीट गरेको होइन भन्ने व्यहोराको प्रतिवादी प्रभुराज गिरीले शुरू अदालतमा गरेको बयान।

मृतक प्रभु गिरी नन्दे गिरीको दोकानमा बसी रहेका बेला भरत गिरी र गोरख गिरीले साईकलको चैन र डण्डाले मृतकको टाउकोमा हिरकाई मृतक भागी भजन गिरीलाई खुकुरी प्रहार गरी दगुरी भाग्न लाग्दा हामीहरुले छोपी कुटपीट गरी बाँधी खेतमा छोडी आई तोली गई भजन गिरीको उपचार गराई प्रहरीलाई खबर गरी प्रहरीसाथ घटनास्थलमा जाँदा मृतकलाई नभेटेको र

मृतकको घरमा जाँदा ढोका नखोलेकोले रातभर त्यही बसी दोश्रो दिन बिहानमात्र निज मरेको थाहा पाएका हौं भन्ने समेतको प्रतिवादी गोविन्द राज गिरीले शुरू अदालतमा गरेको बयान।

मिति २०६३।१०।४ गते बेलुका घरमा बसिरहेको अवस्थामा हल्ला सुनी झगडा भएको ठाउँमा जाँदा सुरेन्द्र नाथ र मृतकका बुबा झगडा गरिरहेका र प्रतिवादी भजन गिरी, लक्ष्मण गिरी, हिमाल गिरी, गोविन्द गिरी, दर्शन गिरी, रमेश गिरी, गोरख गिरी, भरत गिरीले मृतकलाई कुटपीट गरिरहेकाले मैले निजहरुलाई कुटपीट गर्नु हुँदैन भनी सम्झाई बुझाई गरेको हुँ। कुटपीटमा मेरो संलग्नता छैन भन्ने प्रतिवादी पृथ्वीराज गिरीले शुरू अदालतमा गरेको बयान।

मिति २०६३।१०।४ गते साँझ खाना पकाइरहेको अवस्थामा लक्ष्मण गिरीले मेरो श्रीमान् मृतक प्रभु गिरीलाई बोलाई प्रतिवादीहरुले कुटपीट गरी मारेका हुन। हल्ला सुनी सासु ससुरा त्यहाँ जाँदा उहाँहरुलाई पनि कुटपीट गरी घाइते अवस्थामा घर फर्की आई मैले सोधदा गोरख गिरी, हिमाल गिरी समेतले पिटे भनेका र दोश्रो दिनमात्र मृतक मरेको थाहा पाएकी हुँ भन्ने सरस्वती गिरीको बकपत्र।

प्रतिवादी लक्ष्मण गिरीले हाम्रो घरमा आई मेरो छोरा प्रभु गिरीलाई बोलाई दोकानमा लिई प्रतिवादीहरुले कुटपीट गरी मारेका हुन। हामी त्यसतर्फ जाँदा मलाई र मेरो श्रीमान्लाई सुरेन्द्र नाथ र गोरख गिरीले कुटपीट गरेकाले घर फर्की ढोका बन्द गरी बसेका हौं। राति प्रतिवादीहरु हाम्रो घर घेरी रहेका थिए डरले ढोका खोलेनौं। पृथ्वी गिरीले छुट्टयाएका हुन भन्ने पुनी देवी गिरीको बकपत्र।

मिति २०६३।१०।४ गते साँझ ७.३० बजेको समयमा लक्ष्मण गिरी आई मृतकलाई सुर्ती खान जाउ भनी बोलाई दोकानतिर लगेका र दोकानतिर हल्ला सुनी बुबा आमा र म जाँदा प्रतिवादीहरु मृतकलाई पिटी रहेका र मलाई देखी मलाई समेत कुटपीट गर्न मेरो पछाडि आउँदा म भागेर घर आएको र आमा बुबालाई कुटपीट गरी घाइते अवस्थामा घर पुगी ढोका बन्द गरी बसेका र प्रतिवादीहरु हाम्रो घर घेर्न आएका तर हामीले डरले ढोका नखोली बसेका र दोश्रो दिन करिब २ कि.मी. तलतिर मृतकको लाश भेटिएको भन्ने जाहेरवाला प्रदिप गिरीले शुरू अदालतमा गरेको बकपत्र।

मिति २०६३।१०।४ गते करिब ७ बजेतिर लक्ष्मण गिरी मेरो घरमा आई मेरो छोरा प्रभु गिरीलाई दोकानमा बोलाई लगेका केही समयपछि दोकानमा हल्ला भएको सुनी म र मेरो श्रीमती

त्यसतर्फ जाँदा बाटोमा गोरे गिरीले मेरो टाउकोमा साईकलको चैनले हान्दा म बेहोस् भएको र पछि मेरो श्रीमतीलाई पनि गोरख गिरीले कुटपीट गरेपछि हामी भागेर घर फर्कि आए पछि छोरा प्रदिप गिरी पनि भागी आई ढोका बन्द गरी बसेको केही समयपछि ढोका खोलभन्दा ढोका नखोली बसेका हौं। दोश्रो दिन मेरो प्रभु गिरीलाई मारेको कुरा थाहा पाएको हुँ। शुभराज गिरी र पृथ्वी गिरीलाई घटनास्थलमा देखिन अन्य १० जनाले मृतकलाई कुटपीट गरी मारेमा हुन भन्ने भक्त गिरीको बकपत्र।

मिति २०६३।१०।४ गते साँझ प्रभुराज गिरी, रमेश गिरी, सुरेन्द्र नाथ र मृतक मेरो दोकानमा सामान किनी बाहिरतिर गएका थिए र म आफ्नो घरतिर लागे पछि झगडा भएको आवाज सुनेको हुँ के के भयो मलाई थाहा भएन भन्ने पवि गिरीको बकपत्र।

मिति २०६३।१०।४ गते प्रतिवादीहरु १० जनाले मृतकलाई कुटपीट गरेको भन्ने सुनेको हुँ। बढी कुटपीट गर्ने भरत गिरी हुन भन्ने पनि सुनेको हुँ। सो घटना मैले देखिन भन्ने समेतको हर्कराज गिरीको बकपत्र।

घटना हुँदाको बेला मैले घटनाको बारेमा केही थाहा पाइन। भरत गिरीले एक मान्छेलाई खोलामा फाल्यौं भनेर गएको थियो। दोश्रो दिन पारु गिरीले खोलामा लाश छु भन्दा थाहा पाएको हुँ। यी १० जना प्रतिवादी र मृतकको झगडा भएको र भजन गिरीलाई चोट लागी स्वास्थ्य चौकी तोलीमा उपचार गर्न गएका भन्ने सुनेको हुँ भन्ने धन गिरीको बकपत्र।

प्रतिवादी मध्येका भरत गिरी यस अदालतबाट जारी भएको वारेण्टमा पक्राउ नपरी मिति २०६३।११।२१ मा रितपूर्वक तामेल भएको म्यादी पुर्जीको म्यादभित्र अदालतमा उपस्थित नभई म्याद गुजारी बसेकाले निजको हकमा अ बं १९० बमोजिम मिति २०६४।९।४ मा मुद्दा मुलतवी राखी दिएको रहेछ।

मिति २०६४।९।४ मा मुलतवी राखी दिएको मुद्दा बाजुरा जिल्ला अदालतबाट मिति २०६८।८।९ मा मुलतवीबाट जागी पेश भएको रहेछ।

प्रतिवादी भरत गिरी सुरु वारेन्ट म्याद गुजारी फरार रहेको, निजको हकमा किटानी जाहेरी परेको र सह-अभियुक्तहरुले आफूहरु पनि सावित भई भरत गिरीले लाठीले प्रहार गरेका हुन भनी अदालतमा बयान गरेको हुँदा सबूत प्रमाणका आधारमा निजले कसूर गरेको ठहर्छ सो ठहर्नाले

प्रतिवादी भरत गिरीलाई मुलुकी ऐन ज्यानसम्बन्धी महलको १३(३) नं. अनुसार जन्मकैदको सजाय हुने ठहर्‍याएको शुरु बाजुरा जिल्ला अदालतको मिति २०६८।१०।४ को फैसला।

बाजुरा जिल्ला अदालतबाट प्रतिवादी भरत गिरीलाई सर्वश्वसहित जन्मकैद हुने ठहरी फैसला भएकोले सो फैसला साधक जाँचका निमित्त पुनरावेदन अदालत दिपायलमा मिति २०६९।१०।१२ मा सक्कल मिसिल पेश हुन आएको रहेछ।

प्रतिवादीमध्येको भरत गिरीको हकमा मुलतवीमा रही अ.वं. १९० नं. बमोजिम मुलतवी जागी कारवाहीमा रहेको मुद्दामा निज फरार प्रतिवादीका हकमा किटानी जाहेरी रहेको र सह-अभियुक्तहरुले आफूहरुले कर्तव्य गरेकोमा सावित रही भरत गिरीसमेतले लाठी प्रहार गरी मृतक प्रभु गिरीलाई मारेका हुन भनी अदालतमा बयान गरेको र सह-अभियुक्त भजन गिरीसमेतका हकमा यस अदालतले गरेको फैसलामा पुनरावेदन पर्दा सर्वोच्च अदालतबाट २०६७-CR-०७२१ को मुद्दामा मिति २०६८।१।७ मा जन्मकैदको सजाय गरेको फैसला सदर गरेको हुँदा निज प्रतिवादी भरत गिरीलाई ज्यानसम्बन्धीको १३(३) नं. बमोजिम जन्मकैद हुने ठहर्‍याई बाजुरा जिल्ला अदालतले गरेको फैसला साधकको रोहमा हेर्दा मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ भन्ने पुनरावेदन अदालत दिपायलको मिति २०६९।१२।१२ को फैसला।

बाजुरा जिल्ला अदालतले सर्वश्वसहित जन्मकैद हुने ठहर्‍याएको फैसलालाई सदर गरेको पुनरावेदन अदालत दीपायलको फैसलाउपर यस अदालतमा साधक जाहेर हुन आएको रहेछ।

नियमबमोजिम आजको दैनिक पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा मिसिल संलग्न प्रमाण कागजात अध्ययन गरियो। प्रतिवादी भरतराज गिरीलाई मुलुकी ऐन ज्यानसम्बन्धी महलको १३.(३) नं. बमोजिम जन्मकैदको सजाय गर्ने गरी पुनरावेदन अदालत, नेपालगञ्जबाट भएको फैसला साधक जाँचको लागि पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन अदालतबाट भएको फैसला मिलेको छ छैन भन्ने सम्बन्धमा साधकको रोहबाट निर्णय दिनु पर्ने देखियो।

निर्णय तर्फ विचार गर्दा यी प्रतिवादी भरतराज गिरी लगायतका प्रतिवादीहरुले नवराज भन्ने प्रभु गिरीलाई कुटपीट गर्दा निजको मृत्यू हुन गएकोले निज प्रतिवादीहरुलाई ज्यानसम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम सजाय गरी पाउँ भन्ने अभियोग दावी भएको प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादी शुरु वारेन्ट म्यादै गुजारी बसेको देखिन्छ। यी प्रतिवादीसमेत मिली मृतकलाई कुटपीट गर्दा मृत्यू भएको भनी यी प्रतिवादीउपर समेत किटानी जाहेरी परेको देखिन्छ। सह अभियुक्तहरुले मौकामा तथा

अदालतमा समेत बयान गर्दा यी प्रतिवादी समेत मिली मृतकलाई कुटपीट गरेको र निजको मृत्यू भएको भनी आफू अपराधमा सावित भई यी प्रतिवादीलाई समेत पोल गरेको देखिन्छ। अदालतमा आई बकपत्र गर्ने जाहेरवाला प्रदिप गिरी, मृतककी आमा पुनीदेवी गिरी, अनुसन्धानको क्रममा कागज गर्ने मृतककी श्रीमती सरस्वती गिरी तथा आशानाथले समेत यी प्रतिवादीसहितको कुटपीटबाट मृतक नवराज भन्ने प्रभु गिरीको मृत्यू भएको भनी बकपत्र गरिदिएको देखिन्छ। मृतकको शव परीक्षण प्रतिवेदनबाट मृतकको जिउमा विभिन्न घाउ चोट देखिनुका साथै मृत्यूको कारणमा धार नभएको हतियारले टाउको फुटी मस्तिष्कमा रक्तश्राव (Head injury due to blunt object) बाट भएको भन्ने देखिँदा सह-अभियुक्तहरूको अनुसन्धान अधिकारी तथा सोलाई पुष्टी हुने गरी अदालतमा भएको बयान प्रमाणित भई रहेको देखिन्छ। यी प्रतिवादी भरत गिरीको कसूरमा संलग्नता रहेको तथ्य प्रमाणबाट पुष्टि भइरहेको र भए सबुत प्रमाणसाथ अदालतमा उपस्थित भई अभियोग दावीको खण्डन गर्न सक्नुपर्नेमा निज शुरु म्यादै गुजारी बसेको समेत देखिँदा निजको कसूरमा संलग्नता थिएन भनी किटानी जाहेरी र सह-अभियुक्तले अदालतमा आफू सावित भएकोलाई पोल गरेको भन्न मिलेन।

प्रस्तुत मुद्दासंग सम्बन्धित अन्य प्रतिवादीहरूको सम्बन्धमा यसै अदालतबाट भएको मुद्दा नं. ०६६-CR-०६२१ मिति २०६८।१।७ को फैसलामा समूहगत रूपमा अनेक प्रकारले लाठा ढुङ्गा समेतको प्रयोग गरी ज्यान मार्ने कसूर गरेकोले पुनरावेदक प्रतिवादीहरूलाई जन्म कैदको सजाय हुने ठहर्‍याएको देखिन्छ। मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धीको महलको १३ (३) नं. बमोजिम "---धेरै जनाको हुल भै मारेमा यसैले मारेको वा यसको चोटले मरेको भन्ने प्रमाणबाट देखिन ठहर्‍न आएमा सोही मानिस मुख्य ज्यानमारा ठहर्‍छ। त्यस्तालाई सर्वस्व सहित जन्म कैद गर्नुपर्छ। सो बाहेक अरुलाई र यसैले मारेको वा यसैका चोटले मरेको भन्ने कुरा सो हातहतियार छाड्ने कसै उपर कुनै प्रमाणबाट देखिने ठहर्‍न नआएमा सबैलाई जन्म कैद गर्नुपर्छ " भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। सो हुँदा प्रस्तुत मुद्दामा धेरै जनाको हुल भई मृतकलाई कुटपीट गरेको तर यिनै प्रतिवादीको चोटले मात्र मृतकको मृत्यू भएको भन्ने देखिन नआएको अवस्था हुँदा यी प्रतिवादीलाई समेत ज्यान सम्बन्धीको महलको १३ (३) नं. बमोजिम जन्मकैद हुने देखिन आयो।

अतः माथि उल्लिखित तथा विवेचित आधार प्रमाणबाट प्रतिवादी भरत गिरीलाई अभियोग दावीबमोजिम मुलुकी ऐन ज्यानसम्बन्धी महलको १३.(३) नं. बमोजिम जन्मकैदको सजाय गर्ने गरी

पुनरावेदन अदालत दिपायलवाट भएको फैसला मिलेको देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। दायरीको लगत कटा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत- गेहेन्द्रराज रेग्मी

कम्प्युटर- अमिररत्न महर्जन

इति सम्बत् २०७० साल भाद्र २१ गते रोज ६ शुभम्-----